Súd:	Krajský súd Prešov
Spisová značka:	7Co/121/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu:	8314213369
Dátum vydania rozhodnutia:	26. 01. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Branislav Breza
ECLI:	ECLI:SK:KSPO:2017:8314213369.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Fiľakovského a JUDr. Anny Kovaľovej v právnej veci žalobkyne Z. Y., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej v R., na ul. W. č. XXXX/XX, právne zast. advokátom JUDr. Františkom Svatuškom, so sídlom v Humennom, na Námestí slobody č. 25, proti žalovaným 1/ Z. I., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej v R., na ul. G. č. XXXX/XX, právne zast. advokátom JUDr. Jánom Sopiakom, so sídlom v Humennom, na ul. Štefánikovej č. 17, 2/ KOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, so sídlom v Bratislave, na ul. Štefanovičovej č. 4, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobkyne a žalovanej v 1/ rade proti rozsudku Okresného súdu Humenné zo dňa 29.3.2016 č.k. 5C/296/2014 - 98 takto

r o z h o d o l :

M e n í rozsudok tak, že žalovaným v 1. a 2. rade sa ukladá povinnosť zaplatiť žalobkyni spoločne a nerozdielne sumu 6.000 Eur do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalobkyni sa p r i z n á v a nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom uložil žalovanej v 1.rade zaplatiť žalobkyni 3.000 Eur v lehote do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Zároveň túto účastníčku zaviazal na náhradu trov konania v sume 996,29 Eur žalobkyni. Žalobu proti žalovanej v 2.rade zamietol a náhradu trov konania žalovanej v 2.rade nepriznal. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázanú skutočnosť, podľa ktorej žalovaná v 1.rade bola rozsudkom Okresného súdu Humenné zo dňa 30.09.2013 č. k. 4T/132/2013-355 uznaná vinnou z prečinu usmrtenia podľa ustanovenia § 149 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona. Tohto sa dopustila dňa 22.01.2013 v čase okolo 13.09 hod. v Humennom, keď po ulici Komenského viedla osobné motorové vozidlo tak, že pri budove LDCH začala s vozidlom cúvať späť smerom k budove Polikliniky, pričom pri tomto úkone nevenovala náležitú pozornosť situácii v cestnej premávke a pri cúvaní zrazila cyklistku I. Y., ktorá sa v danom čase pohybovala po ľavej strane vozovky smerom k budove Polikliniky, a ktorá pri nehode utrpela zranenia, ktorým dňa 29.01.2013 v NsP Humenné podľahla. K dopravnej nehode došlo v dôsledku nedbanlivostného protiprávneho konania žalovanej v 1.rade. V konaní nebolo preukázané, aby nebohá matka žalobkyne porušila nejaké predpisy bezpečnostné, alebo iné a v rámci konania pred súdom žalovaná v 1.rade po poučení podľa §120 ods. 4 O.s.p. nežiadala vo veci vykonať ďalšie dokazovanie. Tragické, náhle a neočakávane úmrtie člena rodiny zasiahlo žalobkyňu takým spôsobom, že sú následky neodvrátiteľne a trvalé. Pred nehodou rodina žila usporiadane, harmonicky, bola súdržná, pričom spolu s rodičmi žili v domácnosti aj dve dospelé deti, t.j. žalobkyňa a jej brat D., ktorí vlastné rodiny nemali. Žalobkyňa ostala vo veku 31 rokov sama žena v domácnosti a musela sa

ujať aj všetkých povinností predtým vykonávaných buď matkou alebo spolu s matkou. So stratou matky sa musela vyporiadať v každej oblasti života. V čase, keď prebiehalo trestné konanie sa žalobkyňa nachádzala vo veľmi zlom psychickom stave, čo sama potvrdila v konaní pred súdom a vlastne pripustila, že jej správanie bolo veľmi emocionálne, pretože takto prežívala obdobie, alebo čas po dopravnej nehode a následne po smrti matky. S matkou mala spoločné plány a chceli vycestovať za prácou do zahraničia. Za tým účelom si matka urobila opatrovateľský kurz, ktorý si následne po jej smrti a podľa jej vzoru robí i žalobkyňa. Pre žalobkyňu strata bola o to väčšia, že nemá vlastnú rodinu a teda citová naviazanosť na pôvodnú rodinu a to na rodičov a brata je o to väčšia. Je pravdou, že žalovaná v 1.rade sa ospravedlnila za skutok hneď po nehode, avšak v ďalšom konaní odmietala komunikáciu so žalobkyňou, odmietala prípadnú dohodu a to z jediného dôvodu, že sa jej dotkla reakcia žalobkyne v čase prebiehajúceho trestného konania, medializácia celého prípadu. Počas konania žalovaná v 1. rade taktiež tvrdila, že rodina nežila ideálne a mala medzi sebou konflikty, čo sa v konaní tejto účastníčke nepodarilo preukázať a sama následne uviedla, že na výsluchu svedkov netrvá. Táto okolnosť ostala v rovine tvrdenia, ako nepreukázaná. Vzhľadom k tomu, že zásah do osobnostných práv žalobkyne tragickým úmrtím matky bol jednoznačne preukázaný a ide o závažnú ujmu vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, mal súd za to, že nárok žalobkyne je opodstatnený, pričom samotné ospravedlnenie deň po nehode zo strany žalovanej v 1. rade nemôže byť postačujúce a preto žalobkyni patrí aj náhrada nemajetkovej ujmy vyčíslená finančne. Táto náhrada plní funkciu satisfakčnú, ale aj preventívno-sankčnú. Účelom satisfakčnej funkcie je vyvážiť a zmierniť ujmu vzniknutú na osobnosti fyzickej osoby následkom protiprávneho zásahu do jej práv a peňažná forma má fyzickej osobe umožniť si zabezpečiť nejaké náhradné pôžitky, ktoré by jej ujmu zmiernili. So zreteľom na uvedené kritéria, rozhodujúce pre určenie výšky náhrady podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, t.j. závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, za primeranú sa považovala náhrada vo výške 3.000 Eur. Strata člena rodiny je neodčiniteľnou ujmou, ktorá postihuje všetkých členov rodiny a to závažným spôsobom. Je to zásah dlhodobý, pričom ďalší život žalobkyne je nereparovateľným spôsobom dotknutý, takže akékoľvek morálne zadosťučinenie je celkom nepostačujúce.

3. Pokiaľ ide o žalovanú v 2.rade, voči nej bola žaloba zamietnutá. Povinnosť poskytnúť primerané zadosťučinenie podľa ustanovenia § 13 Občianskeho zákonníka je späté so subjektom, ktorý sa neoprávneného zásahu do osobnostných práv fyzickej osoby dopustil. Právna úprava rozsahu poistenia zodpovednosti v § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. taxatívne vypočítava prípady podliehajúce poistnému krytiu. Pojem nemajetkovej ujmy v peniazoch za zásah do osobnostných práv však upravuje ustanovenie § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka ako jeden z právnych prostriedkov ochrany osobnostných práv a podstatou a účelom nemajetkovej ujmy v peniazoch je poskytnúť fyzickej osobe, ktorej osobnostné právo bolo porušené, priznanie peňažnej satisfakcie. Skutočnú ujmu tu nie je možné presne zistiť. Možno ju iba predpokladať a je teda zrejmé, že medzi pojmom náhrady škody v zmysle ustanovenia § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. a nemajetkovou ujmou v zmysle § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je rozdiel už v ich podstate, ako aj účele, ktorému tieto dva inštitúty majú slúžiť. Zatiaľ čo nemajetková ujma v zmysle ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je nemajetkovým právom osobnej povahy a pri určení jej výšky sa vychádza iba z predpokladu, akú ujmu mohol zásah do osobnosti človeka vyvolať, v prípade náhrady škody v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z., § 420 a násl. Občianskeho zákonníka ide vždy o presne vyčíslenie škody, ktorá je preukázateľná a aj právo na náhradu škody, ako majetkové právo je relatívnej povahy. Právo na náhradu škody a právo na ochranu osobnosti fyzickej osoby podľa platnej právnej úpravy tak predstavujú dve celkom samostatné práva podmienené rôznou sférou ochrany a zabezpečované Občianskym zákonníkom. Keďže naše vnútroštátne právo v rámci ustanovení zákona č. 381/2001 Z. z. neupravuje aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí, usmrtených pri dopravnej nehode, žalovaná v 2.rade ako poisťovňa nemá povinnosť plniť takúto nemajetkovú ujmu žalobkyni.

4. Výrok o trovách konania bol odôvodnený ustanovením §142 ods. 3 O.s.p..

5. Proti tomuto rozsudku podali v zákonom stanovenej lehote odvolania žalobkyňa a žalovaná v 1. rade.

6. Žalobkyňa navrhla rozsudok zmeniť tak, aby žalovaným v 1. a 2. rade bola uložená povinnosť spoločne a nerozdielne uhradiť žalobkyni sumu 6.000 Eur vrátane trov konania. Hoci žalobkyňa stratila matku vo veku. keď už nebola na ňu odkázaná výživou, bola na ňu citovo naviazaná a žili v spoločnej domácnosti. Práve to je dôvod, pre ktorý pociťovala žalobkyňa stratu matky ako veľký zásah do jej osobnostných práv a do jej rodinného života. Smrťou matky prešli na žalobkyňu všetky povinnosti spojené s domácnosťou

a starostlivosťou o otca, ktorý smrť manželky znášal veľmi ťažko. Pretože žalobkyňa musela zvládnuť smútok z náhleho a násilného úmrtia matky a k tomu musela byť citovou podporou pre svojho otca, zásah do rodinného a citového života pociťovala o to intenzívnejšie. Ak by matka žalobkyne nezomrela násilnou a náhlou smrťou mohla o šesť rokov dosiahnuť dôchodkový vek, čo znamená, že ešte šesť rokov mala žiť v produktívnom veku a teda viac byť nápomocná pre žalobkyňu a ďalších členov domácnosti. Práve s prihliadnutím k veku úmrtia matky, požadovala žalobkyňa náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 6.000 Eur. V neposlednom rade žalobkyňa musela žiť s vedomím, že jej matka pri dopravnej nehode a aj po hospitalizácii musela veľmi trpieť a toto vedomie prenasleduje žalobkyňu až doposiaľ. Napriek snahe žalovanej v 1. rade sa nepodarilo preukázať opak, že vzťah medzi žalobkyňou a jej matkou bol veľmi intenzívny a dobrý a nešlo len o vzťah matky a dcéry, ale o vzťah priateľský, pretože matka bola pre žalobkyňu najlepšou priateľkou. Pokiaľ ide o zamietnutie žaloby proti žalovanej v 2. rade je možné podľa názoru žalobkyne náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenú v peniazoch vzniknutú pri dopravnej nehode považovať za škodu v širšom slova zmysle, ktorá má byť hradená poisťovňou z povinného zmluvného poistenia.

7. Žalovaná v 1. rade požadovala rozsudok zmeniť tak, aby žaloba voči nej bola zamietnutá. Alternatívne žiadala na zaplatenie sumy 3.000 Eur zaviazať žalovanú v 2. rade. Za dostatočné zadosťučinenie pre pozostalých považovala ospravedlnenie sa rodine nebohej pani Y. a finančnú pomoc poskytnutú na vystrojenie náhrobného pomníka nad to, čo z tohto titulu pre pozostalých plnila zmluvná poisťovňa žalovanej v 1. rade.

8. Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 379, § 380 a § 381 Civilného sporového poriadku preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalobkyne je v plnom rozsahu opodstatnené.

9. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, avšak súd prvej inštancie nesprávne postupoval, ak žalobkyni z titulu nemajetkovej ujmy priznal iba čiastku 3.000 Eur a na zaplatenie nemajetkovej ujmy nezaviazal i žalovanú v 2. rade.

10. Právna úprava povinného zmluvného poistenia za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je obsiahnutá v zákone č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Tento právny predpis a rovnako ani Občiansky zákonník termín škoda nedefinuje. Vo všeobecnosti pod pojmom škody treba rozumieť ujmu, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného a ktorá je objektívne vyjadriteľná peniazmi ako všeobecným ekvivalentom. Súčasťou náhrady škody sú však aj nemajetkové ujmy na základe výslovného znenia zákona. Ide o bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia upravené v ust. § 444 Občianskeho zákonníka. Ak samotný Občiansky zákonník pri bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia tieto nemajetkové ujmy považuje za súčasť náhrady škody, niet rozumného dôvodu vylúčiť z pôsobnosti zákona č. 381/2001 Z.z. nemajetkovú ujmu, ktorú utrpeli blízki rodinní príslušníci osôb, ktoré sa stali obeťami dopravnej nehody, a to len preto, lebo možnosť priznania takejto nemajetkovej ujmy je systematicky zaradená do prvej časti Občianskeho zákonníka upravujúceho v ust. § 11 a nasledujúcich ochranu osobnosti.

11. Zákon č. 381/2001 Z.z. v ust. § 27a prebral právne akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie uvedené v prílohe. V tejto prílohe v zozname preberaných právnych aktov Európskych spoločenstiev a Európskej únie sú uvedené i Smernica Rady 72/166/EHS z 24.04.1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, druhá Smernica Rady 84/5/EHS z 30.12.1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a tretia Smernica Rady 90/232/EHS zo 14.05.1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. Ustanovenia zákona č. 381/2001 Z.z. nemožno posudzovať izolovane bez ohľadu na cieľ sledovaný vyššie uvedenými smernicami.

12. K otázke krytia náhrady ujmy povinným poisteným zásadne stanovisko vyslovil Súdny dvor vo svojom rozsudku vydanom dňa 24.10.2013 vo veci C-22/12 týkajúcej sa Y. R.. V tomto rozhodnutí uviedol, že článok 3 ods. 1 Smernice Rady 72/166/EHS z 24.04.1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a

kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 1 ods. 1 a ods. 2 druhej Smernice Rady 84/5/EHS z 30.12.1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel zmenenej a doplnenej Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11.05.2005 a článok 1 ods. 1 tretej Smernice Rady 90/232/EHS zo 14.05.1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Súdny dvor v rozhodnutí zdôraznil, že podľa ustálenej judikatúry sa ustanovenia práva únie majú vykladať a uplatňovať jednotne na základe znení vypracovaných vo všetkých jazykoch únie. V prípade rozporu medzi rôznymi jazykovými verziami textu práva únie sa má predmetné ustanovenie vykladať podľa všeobecnej štruktúry a účelu právneho predpisu, ktorého je súčasťou. Keďže rôzne jazykové verzie článku 1 ods. 1 druhej Smernice v podstate používajú pojem „ujma na zdraví“, ako aj pojem „osobná ujma“, treba sa sústrediť na štruktúru a účel týchto ustanovení a Smernice. V tejto súvislosti treba uviesť, že tieto pojmy dopĺňajú pojem „škoda na majetku“, a pripomenúť, že uvedené ustanovenia a Smernica sa snažia najmä o posilnenie ochrany obetí. Za týchto okolností treba uplatniť extenzívny výklad, a to taký, že pod pojem ujma na zdraví patrí akákoľvek ujma, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v danom spore, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity, čo zahŕňa tak fyzickú, ako aj psychickú traumu. V dôsledku toho medzi škody, ktoré sa musia nahradiť v súlade s prvou, druhou a treťou Smernicou patrí nemajetková ujma, ktorej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v danom spore. Pokiaľ ide o osoby, ktoré sa môžu domáhať náhrady tejto nemajetkovej ujmy, na jednej strane treba uviesť, že z článku 1 bodu 2 v spojení s článkom 3 ods. 1 prvou vetou prvej Smernice vyplýva, že ochrana, ktorá musí byť zaručená podľa tejto Smernice platí pre akúkoľvek osobu, ktorá je podľa vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu oprávnená na náhradu škody spôsobnej motorovými vozidlami. Na druhej strane treba spresniť, na rozdiel od tvrdenia nemeckej vlády, že tretia Smernica nezúžila okruh chránených osôb, ale naopak stanovila povinné krytie škôd, ktoré vznikli niektorým osobám považovaným za zvlášť zraniteľné. Okrem toho, keďže pojem škoda uvedený v článku 1 bode 2 prvej Smernice nie je nijako presnejšie vymedzený, v rozpore s tvrdením estónskej vlády nič nenaznačuje, že ak sa niektoré druhy škody akou je nemajetková ujma majú nahradiť podľa uplatniteľného vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu, mali by sa vylúčiť z tohto pojmu. Na základe žiadneho ustanovenia v prvej, druhej ani tretej Smernici nemožno dospieť k záveru, že normotvorca únie si želal zúžiť ochranu zaručenú týmito Smernicami len na osoby, ktoré sa priamo zúčastnili na škodovej udalosti. Členské štáty teda majú zaručiť, aby náhrada škody podľa ich vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu z dôvodu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli blízki rodinní príslušníci osôb, ktoré sa stali obeťami dopravnej nehody, bola pokrytá povinným poistením v určitých minimálnych sumách určených v článku 1 ods. 2 druhej Smernice. V prejednávanej veci by to tak malo byť, nakoľko osoby nachádzajúce sa v postavení pani Y. R. a jej dcéry majú v súlade s ust. § 11 a § 13 českého Občianskeho zákonníka nárok na náhradu nemajetkovej ujmy utrpenej v dôsledku úmrtia ich manžela, resp. otca. Tento záver nemôže spochybniť ani okolnosť predložená slovenskou vládou, podľa ktorej tieto paragrafy patria do tej časti českého i slovenského Občianskeho zákonníka, ktorá sa týka zásahov do ochrany osobnosti a ktorá je v zmysle týchto zákonníkov nezávislá od časti týkajúcej sa zodpovednosti za škodu v pravom zmysle slova. Keďže totiž zodpovednosť poisteného, ktorá podľa vnútroštátneho súdu v tomto prípade vyplýva z ust. § 11 a § 13 českého Občianskeho zákonníka vznikla na základe dopravnej nehody a mala občianskoprávnu povahu, nič nenasvedčuje, že na túto zodpovednosť sa nevzťahuje vnútroštátne hmotné právo zodpovednosti za škodu, na ktoré odkazujú uvedené smernice.

13. Vychádzajúc z tohto rozhodnutia pod pojem škoda na zdraví použitý v ust. § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. treba zahrnúť i nemajetkovú ujmu utrpenú v dôsledku úmrtia blízkeho príbuzného pri dopravnej nehode. Pre možnosť pokrytia takejto náhrady povinným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je právne významné to, či vnútroštátne právo náhradu tejto nemajetkovej ujmy upravuje a nie to, že uvedená náhrada nie je začlenená do časti týkajúcej sa zodpovednosti za škodu. V podmienkach Slovenskej republiky je právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch upravené v ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. K rovnakému záveru o potrebe pokrytia náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode

povinným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel dospel Súdny dvor i v rozsudku zo dňa 24.10.2013 vydaným vo veci C-277/12 žalobcu D. S..

14. Výklad pojmu „ujma“ podal Súdny dvor i vo veci žalobcu Z. P. vedenej pod sp. zn. C-63/09. V zmysle tohto rozsudku pojem „ujma“ tvoriaci podklad článku 22 ods. 2 Dohovoru o zjednotení niektorých pravidiel pre medzinárodnú leteckú dopravu, uzavretý v Montreale 28.05.1999, ktorý stanovuje obmedzenie zodpovednosti leteckého dopravcu za ujmu spôsobenú najmä stratou batožiny, sa má vykladať v tom zmysle, že zahŕňa tak majetkovú, ako aj nemajetkovú škodu.

15. Pri výklade a aplikácii právnych predpisov je potrebné mať na pamäti ich účel a zmysel. Je preto nevyhnutné vychádzať z osobitosti každého jednotlivého prípadu, ktoré sú založené na zistených skutkových okolnostiach. Mnohé prípady a ich špecifické okolnosti môžu byť ako v danej veci značne komplikované a netypické. To ale nezbavuje všeobecné súdy povinností urobiť všetko pre spravodlivé riešenie, hoci sa to môže javiť zložité. Písané právo je treba vykladať tak, aby plnilo svoju funkciu spočívajúcu v rozumnom a spravodlivom vyriešení problému, aby obstálo podľa zdravého rozumu a predstáv spravodlivosti panujúcich v spoločnosti.

16. Podľa ust. § 13 ods.1, ods. 2 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa ods. 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Uvedené ustanovenie pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch predpokladá značnú mieru zníženia dôstojnosti fyzickej osoby, a to za situácie, ak by sa nezdalo postačujúce morálne zadosťučinenie. Právo na súkromie sa neobmedzuje len na slobodné rozhodovanie fyzickej osoby o sprístupňovaní skutočností týkajúcich sa jej súkromia iným osobám a na ochranu proti neoprávneným zásahom do tohto oprávnenia fyzickej osoby. Rešpektovanie súkromného života musí zahŕňať do určitej miery právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami, nakoľko súčasťou súkromného života je tiež rodinný život zahŕňajúci i vzťahy medzi blízkymi príbuznými, najmä vzťahy sociálne a morálne. Rodinný život zahŕňa okrem iného vzťahy medzi najbližšími rodinnými príslušníkmi bez ohľadu na skutočnosť, či spolu trvale žijú alebo nie a protiprávne narušenie týchto rodinných vzťahov predstavuje neoprávnený zásah do práva na súkromný a rodinný život fyzickej osoby. Zavinená smrť blízkej osoby preto môže vzhľadom k vzájomným úzkym a pevným sociálnym, morálnym, citovým a kultúrnym väzbám predstavovať tak vážnu nemateriálnu ujmu pre rozvíjanie a naplňovanie osobností pozostalého, že môže byť kvalifikovaná ako ujma znižujúca jeho dôstojnosť či vážnosť v spoločnosti. Z tohto pohľadu Občiansky zákonník dáva podmienky pre uplatnenie finančnej satisfakcie za ujmu spočívajúcu v zásahu do osobnostných práv v dôsledku smrti blízkej osoby. Ak k smrti blízkej osoby dôjde v dôsledku prevádzky motorového vozidla, vzniknutá nemajetková ujma musí byť pokrytá povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

17. V súvislosti s posudzovaním otázky či náhrada nemajetkovej ujmy mala byť pokrytá povinným zmluvným poistením je potrebné poukázať na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 16.12.2015 vydané vo veci III. ÚS 646/2015. V tomto rozhodnutím, ktorým bola sťažnosť žalobcu odmietnutá ako zjavne neopodstatnená Ústavný súd skonštatoval, že hoci vo veci C-22/12 súdny dvor viackrát zdôraznil, že nie je oprávnený vykladať ustanovenia vnútroštátneho práva, je zjavné, že ako vnútroštátne právo Českej republiky, tak aj vnútroštátne právo Slovenskej republiky prostredníctvom konkrétnych ustanovení Občianskeho zákonníka (§ 11 a § 13) každého z týchto štátov umožňuje blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravných nehodách priznať náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá má byť krytá z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. V Slovenskej republike povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla upravuje zákon č.381/2001 Z. z. , podľa ktorého má aj sťažovateľka ako poisťovateľ oprávnenie vykonávať poistenie zodpovednosti na území Slovenskej republiky.

18. Tento záver Ústavný súd Slovenskej republiky zopakoval i v uznesení zo dňa 17.8.2016 vydanom vo veci I. ÚS 474/2016. K tomuto ešte navyše dodal, že k uvedenému záveru dospel s prihliadnutím na samotný účel povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a súčasne zohľadňujúc zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej

osoby vyvolaný prevádzkou motorového vozidla, ako aj aplikujúc extenzívny výklad pojmu náhrada škody.

19. Vo vzťahu k výške náhrady nemajetkovej ujmy priznanej žalobkyni v sume 3.000 Eur je potrebné dodať, že táto nie je primeraná. Smrť matky žalobkyne spôsobila z nedbanlivosti bez akýchkoľvek pochybností žalovaná v 1.rade za čo bola aj právoplatne odsúdená. Nebohá I. Y. bola matkou žalobkyne, s ktorou žalobkyňa dlhodobo žila v spoločnej domácnosti. Túto spoločnú domácnosť tvorili ešte otec aj brat žalobkyne. Žalobkyňa je slobodná a vlastnú rodinu nemá. Tým, že s nebohou matkou žila dlhodobo v jednej domácnosti, trávila s ňou spolu veľa času a bola na ňu silne citovo naviazaná. Smrťou matky stratila osobu, ktorej sa zdôverovala a radila sa s ňou. Za takejto situácie žalobkyňou požadovaná náhrada nemajetkovej ujmy v čiastke 6.000 Eur zodpovedá závažnosti vzniknutej ujmy a okolnostiam, za ktorých k porušeniu práva došlo. Závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo sú v zmysle ustanovenia § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka určujúce pre stanovenie výšky náhrady súdom.

20. Určenie takejto náhrady ale nemôže byť svojvoľné a ničím neobmedzené. Podľa ustálenej súdnej praxe za primeranú náhradu pri strate blízkeho príbuzného v priamom rade sa považuje čiastka 10.000 Eur. V takejto čiastke bola každej z pozostalých blízkych osôb v priamom rade stanovená náhrada nemajetkovej ujmy i v obdobných právnych veciach, čo vyplýva z už skôr spomínaných dvoch rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vydaných vo veciach III.ÚS 646/2015 a I. ÚS 474/2016. Ak žalobkyňa z titulu úmrtia svojej matky ako blízkej osoby v priamom rade sa domáhala zaplatenia iba čiastky 6.000 Eur nebol dôvod jej túto čiastku nepriznať.

21. Keďže na zaplatenie sumy 6.000 Eur sú pasívne legitimovaní obaja žalovaní, odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 388 CSP rozsudok zmenil a žalovaným v 1. a 2. rade uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni spoločne a nerozdielne sumu 6.000 Eur do 15-tich dní od právoplatnosti rozsudku.

22. O trovách prvoinštančného a odvolacieho konania rozhodol podľa ustanovenia § 396 ods. 1, ods. 2 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP, nakoľko žalovaná mala v konaní plný úspech a preto jej bolo potrebné priznať nárok na náhradu všetkých trov konania v rozsahu 100 % podľa ustanovenia § 262 ods. 1 CSP, pričom o výške náhrady trov rozhodne podľa ustanovenia § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie.

23. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).